

Helyi tanterv

Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén
Általános Iskola Szigetvár

Tantárgy: Dráma és színház
(7. évfolyam)

Készült az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012 (VI.04.) Korm. rendelet módosításáról szóló dokumentum alapján.

2020.

Tantárgyi címoldal

Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5+1	5+1	4	4	3	3+1
Matematika	4	4	4	4	4	4	3+1	3+1
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						+1		
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1+1				
Természettudomány					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Idegen nyelv	0+1	0+1	0+1	2	3+1	3+1	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház							+1	
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Felhasznált órakeret (maradék órakeret) <i>Tantárgyorientált ének</i>	23 (1) +1	23 (1) +1	24 +1	25 +1	28 +1,5	28 +1,5	30 +1	30 +1

A helyi tanterv alapját jelentő kerettanterv:

Az Oktatási Hivatal [Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára](#) kiadott **dráma és színház** tantárgyi kerettanterv alapján készült.

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8

NAT által meghatározott célok, alapelvek

A dráma és színház tanulása olyan komplex művészetpedagógiai tevékenység része, amely a csoportos játékok együttes élménye révén segíti elő a tanulók alkotó és kapcsolatteremtő képességének kibontakozását; összpontosított, megtervezett munkára szoktatását; testi, térbeli biztonságának javulását; idő- és ritmusérzékének fejlődését; valamint szolgálja ön- és társismeretük gazdagodását; fejlesztí az érzékelést, a kommunikációt, a kooperációt.

Különösen alkalmas a fogékonyság, a fantázia, az önkifejezés, valamint a tolerancia, az együttműködés, továbbá a konfliktuskezelési képesség és a felelősségvállalás és autonómia kialakítására, a közösségi tudat és az önazonosság erősítésére.

A dramatikus tevékenységek egyszersmind fejlesztik a zenei képességeket, a vizuális érzékenységet, a térérzékelést, a testtudatot, a mozgáskultúrát, ily módon integrálják a többi művészeti kifejezési formát is. A dráma ebben az összefüggésben nem az irodalom harmadik műnemét jelenti, hanem a cselekvő megismerést. A sokrétű és sokféle tevékenységet követő elemző beszélgetések a fogalmi ismeretek bővülésével járnak. A tanulók megszerzett tudásukat, alakulóban lévő véleményüket, felvetődő kérdéseiket beépíthetik a megjelenítő játékokba. A dramatikus tevékenységek így más tantárgyak gyakorlatorientált tanulásában is alkalmazhatóak.

A dráma nyelve a színház. A dráma és színház komplex művészeti ismereteket nyújt, és az alkotómunkával együtt járó élmények segítségével hozzájárul a kreatív személyiség kialakításához. A kultúra iránt nyitottságot, esztétikai érzékenységet alakít ki, és a művészetek befogadására, értésére és művelésére nevel.

A dráma és színház tanulásának kiegészítői lehetnek az olyan tanórán kívüli tevékenységek, mint a színházi nevelési és színház-pedagógiai foglalkozások, a színjátszó körök, a színházlátogatás stb.

A dráma és színház tanulásának célja, hogy a tanuló:

1. az élmény megélésén keresztül jusson el a megértésig;
2. alkalmat kapjon az önmagára és a világra vonatkozó kérdések megfogalmazására és a válaszok keresésére;
3. különböző élethelyzeteket védett környezetben, biztonságos keretek között vizsgáljon;
4. a drámán és színjátékon keresztül tanulja meg az önkifejezést;
5. részt vegyen közösségépítésben és közösségi alkotásban;
6. verbális és nonverbális kommunikációs készségei fejlődjenek;
7. empátiás készségeit erősítse a dramatikus tevékenységekben való együttműködéssel;
8. komplex látásmódot alakítson ki a dráma és a színház társadalmi, történelmi és kulturális szerepének megértésével.

Adaptált kerettanterv alapján meghatározott célok, feladatok

A dráma és színház tanítása komplex művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amely interakciókon keresztül, játék, cselekvés és tapasztalat útján éri el célját, a dramatikus tevékenységben megvalósuló tanulást.

A dráma és színház eszközeinek megismerése és kreatív alkalmazása segíti a tanulók személyes megnyilvánulását, az önbizalom megteremtését, kapcsolatteremtő képességének kibontakoztatását. Szolgálja a tanulók beszédfejlesztését, mozgásfejlesztését, önkifejezését, ön- és társismeretének gazdagodását. Szerepet játszik a koncentráció, a figyelemösszpontosítás, a térbeli tájékozódás, az érzékelés fejlesztésében, az együttműködési készség kialakításában.

A dramatikus tevékenységekben, a játékokban, a problémaközpontú tematikus foglalkozásokban való cselekvő részvétel során megélt egyéni és közösségi élményeken keresztül fejlődnek a tanulók alkotó és befogadó, valamint kommunikációs és szocializációs készségei, képességei.

A tárgy fejlesztési feladatai és ismeretei elsősorban tevékenység-központú, komplex gyakorlati képzés során sajátíthatók el. Ezért a tematikai egységekhez időkeretek csak ajánlatként határozhatók meg. A feltüntetett témakörök és fejlesztési feladatok megjelenése átfedi egymást, a tagolás csak a könnyebb áttekinthetőséget szolgálja, a tanterv óraszámajánlása az éves összórászám vonatkozásában nyújtanak tájékoztatást. A kerettanterv összességében az adott iskolaszakaszokra fogalmazza meg a fejlesztési feladatokat és ismereteket a hozzárendelt óraszámokkal. A témakörök, illetve a fejlesztési feladatok és ismeretek nem sorrendben, hanem a korosztály és a csoport adottságainak, képzettségének megfelelően, a szaktanár döntése alapján, akár integrált formában, ugyanazon tevékenységek keretében is feldolgozhatóak; egy fejlesztési feladat pedig több tevékenység során is vizsgálható.

CÉLOK HELYI SAJÁTOSSÁGOKKAL KIEGÉSZÍTVE

- **Névadónk, Tinódi Lantos Sebestyén pályaképe, egy műve**
- **Zrínyi Napok – részvétel a programokon**
- **Koszorúzás és megemlékezés Horváth Stancsics Márk szobránál és a Zrínyi téren, minden év szeptember első hetében (7. és 8. évfolyam)**
- **Koszorúzás és megemlékezés Juranics Lőrinc szobránál, minden év szeptemberének első hetében (5. évfolyam)**
- **A Zrínyi családhoz kapcsolódó irodalom ismerete.**
- **1956-os versmondó versenyen való részvétel (Szigetvár, Városi Könyvtár)**
- **Felkészülés az 1956-os forradalom és szabadságharc, valamint a köztársaság kikiáltásának alkalmából rendezett intézményi megemlékezésre (8. évfolyam)**
- **Részvétel balladamonddó versenyen**
- **Részvétel Szigetvár török uralom alóli felszabadulásának megemlékezésén, a Zrínyi téren minden év február 13-án 12 órakor (6. évfolyam)**
- **Részvétel a Zrínyi versmondó versenyen**
- **Helyi mondák ismerete**
- **Részvétel a Kazinczy versenyen– iskolai, területi, dunántúli (esetleg)**
- **Felkészülés a március 15-i iskolai és városi megemlékezésre. (7. évfolyam)**
- **Baranyai nyelvjárások**
- **Zselic hangjai szavalóversenyen való részvétel**

- *Nyugdíjas pedagógusok köszöntésére való felkészülés*
- *Költészet napi versmondás – a Tinódi Lantos Sebestyén Általános Iskola és a Weiner Leó Alapfokú Művészetoktatási Intézmény közös rendezvénye*
- *Mesemondó verseny - Lánycsók – országos*
- *Regionális mesemondó versenyen való részvétel – Pécs*
- *Részvétel Arany János megyei vers és prózamondó versenyen*
- *Részvétel az intézményi levelezős magyar nyelvi és irodalmi csapatversenyen*
- *Részvétel a Múltunk nyomában: Zrínyi és Tinódi emlékezete témahéten és projektzáron*
- *Lehetőség szerint 1-1 színházi előadás megtekintése évfolyamonként*
- *Osztálykirándulás és/ vagy erdei iskola: az aktuális helyen illetve környékén tanult, élt költők, írók emlékhelyének megtekintése – előzetes tanulói felkészülés (kiselőadás, versmondás, drámajáték)*
- *Tanévzáróra és ballagásra készülünk – búcsúbeszéd és vers (8. évfolyam)*

KOMPETENCIÁK:

1.) A tanulás kompetenciái:

A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben a magyar nyelv és irodalom tantárgyakra különösen fontos szerep hárul. A magyar nyelv és irodalom tanulását a hagyományosnak tekintett tanulási módok mellett a kooperativitás, a digitális technika, az egyéni differenciálási lehetőségek, a dramatizálás, a játékos tevékenykedtetés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás is támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanuláshoz is pozitívan járul hozzá.

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz tud írni, olvasni, számolni, továbbá nem idegenek számára az IKT-eszközök. A tanuló képes életkorának és egyéni képességeinek megfelelően kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani. Törekszik arra, hogy saját tanulását az idő és a célszerűség szempontjait betartva megszervezze. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív. A tanuló egyre tudatosabban kezeli a megismert és elsajátított, számára megfelelő tanulási stratégiákat. Egyre gyakorlottabb abban, hogy felismerje készségeinek erős és gyenge pontjait, és hogy saját munkáját tárgyilagosan, reálisan értékelje. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen szakembertől.

2.) A kommunikációs kompetenciák:

A kommunikációs kompetenciák körébe tartozik az anyanyelvi és az idegennyelvi kompetencia.

a.) Anyanyelvi:

Az anyanyelvi kommunikáció során tanuló képessé válik a szóbeli és írásbeli kommunikációs képesség életkornak megfelelő alkalmazására – különös tekintettel ismert szövegek értelmező, hangos elolvasására, lényegkiemelésre -, valamint a folyamatosan fejlődő szövegértés és szövegalkotási kompetenciára, amely minden más kompetenciaterület fejlődését, fejlesztését befolyásolja.

Képessé válik nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő és publicisztikai szövegek önálló olvasására egyéni képességeinek megfelelően.

Elsődleges célunk, hogy a tanuló képes legyen az értő olvasás, szövegalkotás során eligazodni a mikro- és makro világban. A szövegértési – szövegalkotási kompetencia fejlesztése eredményeként

önállóan, adekvátan tud tevékenykedni saját élethelyzetében. Másokkal együttműködve szerez tapasztalati tudást a verbális és nonverbális kommunikáció terén.

A kompetenciafejlesztés során képessé válik a legkülönbözőbb környezetben szövegek megértésére, elemzésére, kritikai feldolgozására, s önálló szövegalkotásra beszédhelyzetekben, írásban, többféle műfajban.

Törekszik az olvasható, pontosan értelmezhető írásbeli kommunikációra. Elsajátítja a jegyzetelés alapjait. Gyakorlottá válik a helyesírási kézikönyvek használatában, és törekszik a normakövető helyesíráásra.

Az irodalmi művekkel folytatott aktív párbeszéd során létrejön a kapcsolat múlt – jelen – jövő között.

Egyéni képességeinek megfelelően képessé válik a művek önálló befogadására, interpretálásra.

b.) Idegen nyelvi:

Az idegen nyelvi kommunikáció során a tanuló felfedezi, megérti és alkalmazza a nyelvet és anyanyelvét vezérlő különböző szintű szabályokat, ami tudatosabbá és gyorsabbá teszi a nyelv és az anyanyelv tanulását. A beszédkézség és a hallott szöveg értése mellett törekszik a célnyelvi olvasásra és írásra is. Megismeri az idegen nyelv hangállományát, hangtani és szótani szerkezetét, igyekszik a magyar nyelvvel való hasonlóságok felfedezésére. Gyarapodik szókinccse az idegen és az anyanyelv terén is. Felfedezi a nyelvtanulás és a célnyelvi kultúra fontosságát. Próbálkozik önálló nyelvtanulási stratégiák alkalmazásával, és elindul a tudatos nyelvtanulás és az önálló nyelvhasználat útján, nem csak az idegen, hanem anyanyelve terén is. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése, s észreveszi, hogy ezek az állandósult kifejezések – köszönési formák, szókapcsolatok – anyanyelvében is fellelhetők. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész. Felfedezi és elsajátítja anyanyelvében is a tagolt, pontos, precíz kifejezőkészséget.

3.) A személyes és társas kapcsolati kompetenciák:

A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos tevékenységeken keresztül (pl. dramatizálás, KOOP), és lehetősége van véleményének, gondolatának kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

4.) A digitális kompetenciák:

a digitális kompetenciák által a tanuló mind motiváltabbá válik az IKT-eszközök használata iránt. Képes alapvető számítógépes alkalmazásokat (szövegszerkesztés, adatkezelés) felhasználni a tanórai és a tanórán kívüli tanulási tevékenységek során, illetve a hétköznapi életben. Egyre nagyobb biztonsággal és mind önállóbban képes felhasználni a számítógép és az internet által biztosított információkat, akár megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is. A megszerzett információkból irányítással, majd egyre önállóbban képes összeállítani prezentációkat, beszámolókat. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, cset, blog, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Felismeri az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekszik ezek elkerülésére. Látja a valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségeket, kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat és maga is felelősséggel viszonyul a világháló használóihoz.

5.) A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló az irodalmi nyelvet sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva a dramatizálást, az improvizálás adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák irodalmával való ismerkedés és azok társadalmi funkciójának megértése hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez.

Fontos, hogy a tanulók minél differenciáltabban tudják megfogalmazni az irodalmi művek üzenetét és megtalálják önmagukat bennük. Ehhez szükséges a tanár változatos, és életkori sajátosságokhoz igazodó gazdag motivációs tárháza.

Az irodalomórák fontos célja az ismeretszerzés mellett az élményátadás, mely a tanulót különféle tevékenységeken keresztül vonja be az irodalomba. Ide tartozik a mozgás, színházlátogatás, dramatikus előadások létrehozása és az órán kívüli gyűjtőmunka. A tevékenykedtetés segít közelebb hozni hozzájuk a kortárs irodalmi alkotásokat, megértetni velük üzenetüket. Az élményszerzés a színház- és mozilátogatásokon is kiteljesedhet, de legmagasabb fokát az iskolai ünnepi előadásokon érheti el, mert a gyermek annak, ott tevékeny részese.

Összességében továbbra is fontos cél, hogy tovább erősödjék a tanulóknál kulturális és társadalmi identitásuk. A művészeteket, ezen belül az irodalmat, mint pótolhatatlan emberi szükségletet éljék meg.

A tanár megismertethet diákjaival „kedvenc” verseket, elbeszéléseket, regényeket egyaránt, de figyelmet kell fordítani napjaink rétegműfajaira is.

1. A matematikai kompetencia:

A tanuló belátja, hogy a matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotása, illetve használata során is elsődleges szempont a szövegértés. A tanuló felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Ezáltal megérti a szövegértés fontosságát. Kialakul benne a pontos, precíz megfogalmazás iránti igény. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. A tanuló képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. A tanuló képessé válik konkrét tapasztalatok alapján az általánosításra, matematikai és egyéb problémák megvitatása esetén betartja a kulturált viselkedés szabályait. Képessé válik érvek, cáfolatok megfogalmazására, egyes állításainak bizonyítására, s életkorának és egyéni képességeinek megfelelően érveit fontossági sorrendbe is helyezi.

2. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Képes a korának megfelelő élethelyzetekben felismerni a számára kedvező lehetőségeket és élni azokkal. Terveket készít céljai megvalósításához, és – esetenként segítséggel - meg tudja ítélni ezek realitását. Ítéletét érvekkel képes alátámasztani. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Belátja az együttműködés fontosságát. Céljai elérésében motivált és kitartó.

A tantárgy tanításának specifikus jellemzői a 7. évfolyamon

A dráma és színház tantárgy önálló óraszámú a 7–8. évfolyamon bír. A dramatikus tevékenységek tanulási eredményeinek elkülönítését kevésbé a korosztályos, évfolyambeli különbségek határozzák meg, sokkal inkább a korábban drámajátékkal töltött gyakorlati idő mennyisége és minősége, a csoport adottságai, valamint az iskola nevelési-oktatási kívánalmai. Mivel a dráma és színház tantárgy teljes egészében gyakorlatközpontú, a tevékenységekkel való ismerkedés időszakában a különböző munkaformák bevezetése, a szaknyelv elsajátítása is játékos keretek között zajlik. Elsőrendű feladat a játékbátorság kialakítása, az együttműködés megteremtése és az elfogadó légkör megalapozása. A tanulói aktivitásra építő tevékenységek során támaszkodunk a tanulás társas (páros, kiscsoportos, egész csoportos munka) természetéből adódó előnyökre és a differenciált egyéni munka adta lehetőségekre.

A 7. évfolyamon a dráma és színház tantárgy alapóraszám: 34 óra. (Helyi tervezésű órakeret: 36)

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Szabályjátékok, népi játékok	7
Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	4
Rögtönzés	5
Saját történetek feldolgozása	5
Műalkotások feldolgozása	3
Dramaturgiai alapfogalmak	3
A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	2
Színházi műfajok, stílusok	2
Színházi előadás megtekintése	3
Összes óraszám:	34

Az órák 20%-a szabadon felhasználható a témakörök között minden évfolyamon.

TÉMAKÖR: Szabályjátékok, népi játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felfedezi a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit;
- megfigyeli, azonosítja és értelmezi a tárgyi világ jelenségeit;
- felidézi a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
- kitalál és alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
- tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire;
- koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit;
- megfigyeli, azonosítja és értelmezi a környezetéből érkező hatásokra adott saját válaszait;
- értelmezi önmagát a csoport részeként, illetve a csoportos tevékenység alkotó közreműködőjeként.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Beszéd- és légzéstechnikai gyakorlatok (a hangsúly-, a beszédtempó- és a hangmagasságváltásra épülő gyakorlatok)
- A látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások felidézése
- Koncentrációs és lazítógyakorlatok az ismert gyakorlatok formai nehezítésével, illetve új gyakorlatok megismerésével
- A figyelem összpontosítása és tudatos irányítása a környezet jelenségeire
- Térérzékelést, tájékozódást, koordinációt, egyensúlyérzéklet fejlesztő gyakorlatok
- A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságainak és összefüggéseinek felfedezése
- Csoportépítő játékok

FOGALMAK

beszédtechnika, légzéstechnika, hangerő, hangmagasság, hangterjedelem, hangszín, hanglejtés, beszédtempó, beszédritmus, szünettartás, testtartás, gesztus, mimika, tekintet, koncentráció, lazítás, egyensúly, koordináció, térhasználat, együttműködés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A kifejező közlés technikai alapjainak elsajátítása – artikulációs gyakorlatok, tempó-, hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok (pl. beszédre készítő játékok, hanggyakorlatok)
- Beszédgyakorlatok szavakkal, szókapcsolatokkal, mondatokkal; beszédgyakorlatok egyszerű, könnyen tanulható szövegekkel
- Nem verbális kommunikációs játékok: beszéd nélküli gyakorlatok egész csoportban különféle kommunikációs helyzetekben, kis csoportokban és párosával
- Koncentrációs gyakorlatok a figyelem irányítására, a mozgás koordinációjára, az együttműködésre, az egymáshoz igazodásra csoportos és páros formákban
- A térérzékelést, a térbeli tájékozódást, a mozgáskoordinációt fejlesztő egyszerűbb gyakorlatok
- Az egész csoport együttműködését igénylő játékok

TÉMAKÖR: Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, táncsal)

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- fejleszti az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlatát;
- adekvát módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit;
- felfedezi a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot);
- használja a tér sajátosságaiban rejlő lehetőségeket;
- felfedezi a feszültség élményét és szerepét a dramatikus tevékenységekben;
- felismeri a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat fejlesztése
- A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát módon történő alkalmazása
- A tér sajátosságaiban rejlő lehetőségek figyelembevétele a dramatikus játékokban
- A tárgyi világ kínálta eszközök, és ezek művészi formáinak (pl. a báb és a maszk) alkalmazása a dramatikus játékok során
- A feszültség élményének és szerepének felfedezése a dramatikus tevékenységben
- Kommunikációs játékok

- Interakciós játékok

FOGALMAK

drámajáték, kommunikáció, interakció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Csoporton belüli kommunikációt és együttműködést erősítő játékok
- Megadott témára, címre alkotott állóképek, képsorozatok
- Egyszerű szituációk megjelenítése különféle eszközrendszerek használatával (pl. némajáték, számsorok, halandzsa)
- Bábos, maszkos formák használata a szerepbelépés elősegítésére, illetve a játéklehetőségek kitágítására

TÉMAKÖR: Rögtönzés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az alkotótevékenység során használja a megismert kifejezési formákat;
- felfedezi a szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségeket;
- felismeri és alapszinten alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségek felfedezése
- A kapcsolat létrehozási és fenntartási technikáinak alapszinten történő alkalmazása
- Rögtönzéses gyakorlatok közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével
- Rögtönzés közösen választott témára, a tanár által megadott szervezési formában
- A rögtönzés értelmezése, megvitatása
- A rögtönzésre épülő alkotótevékenység során a megismert kifejezési formák alkalmazása

FOGALMAK

szituációk alapelemei, szerep, szerepbe lépés, típusok ábrázolása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Rögtönzés a tanár által megadott témák vagy fogalmak alapján
- Rögtönzés a tanulók által közösen kidolgozott cselekményvázra (jelenetvázra) építve
- Szituációs játékok a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával, befejezetlen történetre
- Nem verbális kifejezőeszközökre építő rögtönzések (pl. témára, fogalomra, mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal)
- Feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és közös értelmezése; a szereplők cselekvési lehetőségeinek keresése (célok, szándékok, gátak vizsgálata)
- Rögtönzés a megismert kifejezési formák alkalmazásával

TÉMAKÖR: Saját történetek feldolgozása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;
- értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;

- felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit;
- alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) dramatikus feldolgozása
- A kiscsoportos dramatikus tevékenységben a vizsgált tartalmakhoz a tanulók önálló döntései alapján formai megoldások társítása
- Történetek, élmények dramatikus feltárása során a tanár és a tanulók által közösen választott bábos, zenés vagy mozgásos elemek alkalmazása
- Történetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása

FOGALMAK

forma és tartalom, feszültség, hatás, döntési helyzet

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Spontán beszédre készítő gyakorlatok (pl. közös mondandó, történetgazda)
- Feszültségteli jelenetek felidézése kiscsoportos rögtönzések formájában
- Közös történetalkotás feszültségteli jelenetekre építve
- Analóg történetek alkotása, analóg helyzetek dramatikus feldolgozása
- A távolítás egyéb technikáinak alkalmazása (pl. a megfordítás vagy a szerepcseré lehetőségeinek alkalmazása)
- A szereplő sokszorozása adta lehetőségek kibontása, alkalmazása (pl. a szereplő és a belső hangok külön választása)
- Távolítás más művészeti területek formanyelvének alkalmazásával

TÉMAKÖR: Műalkotások feldolgozása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;
- felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A látott-hallott-olvasott történetek különböző dramatikus tevékenységekkel történő értelmezése
- Irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek elemzése, feldolgozása dramatikus tevékenységekkel (pl. balladák, mesék, elbeszélő költemények, mítoszok, mondák, kortárs irodalmi alkotások, a tanulókat érdeklő konfliktushelyzetek, emberi problémák alapján)
- Az irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek lehetséges megoldási alternatíváinak felismerése és vizsgálata különféle dramatikus tevékenységekkel
- Dramatikus improvizációk irodalmi művek vagy (nép) hagyomány felhasználásával
- Különböző irodalmi vagy művészeti alkotások (pl. zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) játékon, megjelenítésen keresztül történő megközelítése

FOGALMAK

fény-árnyék, hangsúlyos pontok, kontraszt, forma, méretarány, ritmus a művészetben, tempó, harmónia, diszharmónia

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Ritmusjátékok a műelemzésben
- Különböző művészeti alkotások maszkos, bábos és/vagy mozgásos, táncos dramatikus tevékenységekkel történő megközelítése
- Különböző karakterek kifejezése, jellemzése mozgással, tánccal
- Művészi szövegrészletek, a (nép) hagyomány szövegeinek és/vagy más elemeinek felhasználása különböző dramatikus tevékenységekben

TÉMAKÖR: Dramaturgiai alapfogalmak

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;
- felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás).

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szerep alapelemeinek (funkció, karakter, viszonyok) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során
- A cselekmény alapelemeinek (téma, történet, cselekmény, esemény) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során
- A dramatikus szituációk alapelemeinek (szereplők, hely, idő, viszonyrendszer, probléma) felismerése és azonosítása

FOGALMAK

szerep, funkció, karakter, viszony, téma, történet, cselekmény, cselekményszál, esemény

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjátékok megadott dramaturgiai szerkezetekre
- Közös történetépítés dramatikus eszközökkel
- A felépített és megjelenített történetek dramaturgiai szempontú elemzése

TÉMAKÖR: A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felfedezi a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét;
- felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szöveg megjelenési formái a színpadon
- A kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejének felismerése
- A színház akusztikus kifejezőeszközei (élő zene, zörej stb.)
- A színházi vizualitás eszközei (díszlet, jelmez, fény stb.)
- Bábhasználat, bábszínház
- Mozgás és tánc a színpadon

FOGALMAK

dialógus, monológ, élő zene, hangeffekt, díszlet, jelmez, fényeffekt, báb, maszk, árnyjáték

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Hangra, zörejre, ritmusra, zenére épülő dramatikus tevékenységek
- Kísérletezés a színházi vizualitás eszközeivel dramatikus tevékenységek során
- Dramatikus tevékenységek berendezési tárgyakkal, kellék- és jelmezhasználattal
- Kapcsolatfelvétel, dialógus, monológ szöveges, mozgásos, táncos, maszkos, bábos tevékenységekben
- A színházi kifejezőeszközök használatának értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben

TÉMAKÖR: Színházi műfajok, stílusok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Alapvető színpadi műfajok felismerése és megkülönböztetése
- Alapvető színpadi műfajok jellemző jegyeinek elkülönítése és egyes elemeinek alkalmazása saját játékokban
- A színházi előadások formanyelvi jellemzőinek felismerése és azonosítása a látott előadásokban
- Egyszerűbb stílusgyakorlatok

FOGALMAK

tragédia, komédia, vígjáték, bohózat, színmű, opera, táncjáték, stílus

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A komikus jelenetek jellemzőinek vizsgálata dramatikus tevékenységekkel
- A zene, az ének színpadi alkalmazásának lehetőségei dramatikus tevékenységekben, és ennek megfigyelése színpadi munkában
- Szöveges, mozgásos, bábos stílusgyakorlatok
- Paródia-játékok a megismert műfajokhoz és stílusokhoz
- A színházi műfajok, stílusok értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben

TÉMAKÖR: Színházi előadás megtekintése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felfedezi a színházi kommunikáció erejét;
- felismeri a színházi élmény fontosságát;
- a színházi előadást a dramatikus tevékenységek kiindulópontjával is használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Előadástípusok és műfajok alapvető jellemzőinek felismerése
- A tanár és a tanulók által közösen választott típusú és műfajú színházi előadás megtekintése
- A színházi kommunikáció erejének felfedezése
- A színházi élmény fontosságának felismerése

- Élmények megfogalmazása irányított beszélgetés keretében
- Élmények feldolgozása dramatikus tevékenységformák segítségével
- A színház közösségi feladatai, funkciói

FOGALMAK

színjáték, színpad, színész, néző, szervezési feladatok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A közösen látott előadás megbeszélése, megvitatása, értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben
- A színpad összetett hatásrendszerének vizsgálata
- A szereplők és a történet színpadi ábrázolásának értelmezése
- A színpadi térformáknak és használatuk következményeinek vizsgálata
- A zene, a mozgás és a tánc színpadi szerepének, hatásának értelmezése

TANULÁSI EREDMÉNYEK/ Fejlesztés várt eredményei, továbbhaladás feltételei

ÁTFOGÓ CÉLKÉNT KITŰZÖTT, VALAMINT A FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ TANULÁSI EREDMÉNYEK (ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK) A 7. ÉVFOLYAMON

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. ismeri és alkalmazza a különböző verbális és nonverbális kommunikációs eszközöket;
2. ismeri és alkalmazza a drámai és színházi kifejezés formáit;
3. aktívan részt vesz többféle dramatikus tevékenységben tanári irányítással, önállóan, illetve társakkal való együttműködésben;
4. saját gondolatot, témát, üzenetet fogalmaz meg a témához általa alkalmasnak ítélt dramatikus közlésformában;
5. megfogalmazza egy színházi előadás kapcsán élményeit, gondolatait.

CSOPORTOS JÁTÉK ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS

ÉRZÉKELÉS, MEGFIGYELÉS, FELISMERÉS, EMLÉKEZET, FANTÁZIA

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. felfedezi a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit;
2. megfigyeli, azonosítja és értelmezi a tárgyi világ jelenségeit;
3. felidézi a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
4. kitalál és alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat.

FIGYELEM, KONCENTRÁCIÓ

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire;
2. koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit.

ÖN- ÉS TÁRSISMERET

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. megfigyeli, azonosítja és értelmezi a környezetéből érkező hatásokra adott saját válaszait;
2. értelmezi önmagát a csoport részeként, illetve a csoportos tevékenység alkotó közreműködőjeként;
3. fejleszti az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlatát.

MEGJELENÍTÉS, KIFEJEZÉS, KÖZVETÍTÉS

VERBÁLIS ÉS NONVERBÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. adekvát módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit;
2. az alkotótevékenység során használja a megismert kifejezési formákat.

TÁRGYHASZNÁLAT, BÁBHASZNÁLAT

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. felfedezi a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot).

TÉRHASZNÁLAT

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. használja a tér sajátosságaiban rejlő lehetőségeket.

IMPROVIZÁCIÓS KÉSZSÉG

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. felfedezi a szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségeket;
2. felismeri és alapszinten alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit;
3. felfedezi a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét;
4. felfedezi a feszültség élményét és szerepét a dramatikus tevékenységekben.

SZÍNJÁTÉKOS ESZKÖZÖK HASZNÁLATA

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. felfedezi a színházi kommunikáció erejét;
2. alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében;
3. felismeri a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket.

MEGISMERÉS ÉS ÉRTELMEZÉS

TÖRTÉNETEK FELDOLGOZÁSA

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;
2. értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén.

SZÍNHÁZI ÉLMÉNY FELDOLGOZÁSA

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. felismeri a színházi élmény fontosságát;
2. a színházi előadást a dramatikus tevékenységek kiindulópontjául is használja.

PROBLÉMAKÖZPONTÚ GONDOLKODÁS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás);
2. felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit.

A DRÁMA ÉS A SZÍNHÁZ MŰVÉSZETE

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.